

Tornar a les cartes

S'ha escrit aquests dies sobre la correspondència entre Virginia Woolf i el seu amic Lytton Strachey, sobre la qual van mantenir Albert Camus i la seva amant Maria Casares i sobre les cartes que es van escriure Josep Pla i el seu editor Josep Vergés. Gràcies a l'existència d'un abundós material epistolar s'han pogut aclarir moltes coses del passat que sense aquelles cartes no s'haguessin pogut desvelar mai, i gràcies també a la conservació d'aquelles missives s'ha bastit un gènere literari que es basa en la bellesa i l'interès intrínsec de molts d'aquells textos. Dissortadament, com han advertit ja moltes veus, aquell material s'acaba igual com s'acaba una mina quan ja se n'ha extret tot el que podia donar de si. Podran descobrir-se encara durant molts anys maletes oblidades plenes de cartes grogues, però difícilment les generacions que ens succeiran puguin trobar-se amb el tresor d'una correspondència actual. Les noves maneres de comunicar-se han matat la màgia del correu tal com l'havíem entès fins fa uns anys. I el correu electrònic i totes les formes escrites amb què ens comuniquem les coses -de vegades ben poques coses- que tenim a dir-nos, estan totes empeltades d'aquella maledicció que anomenem "obsolescència programada", una mort anunciada, una data de caducitat propera, de vegades immediata. Fa uns dies, en el col·loqui posterior al seu monòleg "Palabras de Miguel", a la Sala Petita del Kursaal, José Manuel Garzón parlava de les cartes que Miguel Hernández enviava des de la presó a la seva dona. I des de la seva experiència a través dels cops que havia dut aquell monòleg a alguns centres penitenciaris, deia que, ara, possiblement els presos -que no tenen accés a internet- siguin les últimes persones d'aquest país que escriguin cartes. Les que han transcendit aquests dies a propòsit de les que els Jordis han enviat des de la presó corroboren aquesta apreciació. La resta, tothom, sembla que només es comuniqui a través de la banalitat telegràfica dels "tuits". Des de fa ja molt temps penso que l'escola hauria de fomentar l'hàbit de tornar a escriure cartes. Per estimular la reflexió, per perfeccionar la cal·ligrafia, per aprendre a esperar una resposta. També per promoure les relacions humanes des de la serenitat i el respecte. Si els nens i nenes de Lleida i de Sixena establissin un intercanvi de correspondència, estic convençut que alguns litigis quedarien en no res i podrien néixer grans amistats.

